

Asia: VN/10574/2025-VM-133

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kiitämme hallituksen pikaisesta reaktiosta annettuihin lausuntoihin liittyen sähkön valmisteveron muutokseen konesaleissa. Ehdotettu veronkorotus olisi kohdistunut kaikkiin konesaleihin yhtäläisesti ja heikentänyt merkittävästi koko toimialan tulevaisuuden näkymiä, mikä puolestaan olisi vähentänyt investointeja ja asennuksia Suomessa. Arvostamme, että muutoksen valmistelua jatketaan, ja odotamme tulevaa ehdotusta, jossa huomioidaan paremmin erilaisten konesalien rooli ja merkitys.

Konesalit ja niihin liittyvä osaaminen ovat jo nyt kriittisiä resursseja Suomen huoltovarmuuden ja digitaalisen suvereniteetin kannalta, ja niiden merkitys kasvaa tulevaisuudessa. Vaikka osa suurista konesali-investoinneista tuo Suomeen vain rajallisesti osaamista, lukumääräisesti useampi, pienempi konesali työllistää ja kasvattaa paikallista asiantuntemusta huomattavasti enemmän. Kehitys kohti hajautettuja, pienempiä konesaleja on nähtävissä sekä huoltovarmuuden vahvistamiseen liittyvistä geopoliittisista syistä että ns. edge computing -trendin myötä. Tämä lisää tarvetta paikalliselle osaamiselle ja ratkaisuille, jotka voidaan operoida Suomesta käsin.

Northeast Flow Oy on esimerkki innovatiivisesta tavasta yhdistää konesalitoiminta yksittäisten kiinteistöjen lämmitykseen. Operoimme ja omistamme useita pieniä konesaleja Etelä-Suomessa, halliten niitä yhtenä kokonaisuutena. Jokainen yksikkö on integroitu kiinteistön lämmitysjärjestelmään, mikä mahdollistaa erittäin korkean energian uudelleenkäytön tehokkuuden, jopa lähes 0,10 ERE-luvun, eli noin kymmenkertaisesti paremman kuin suurilta konesaleilta edellytetty taso. Tämä on mahdollista, koska ratkaisumme toimii paikallisesti kiinteistön lämmitysjärjestelmänä.

Konesalien hajauttaminen ja operointi kotimaisin voimin on kansallinen etu. Se lisää huoltovarmuutta ja kasvattaa kriittistä osaamista Suomessa. Ehdotamme, että konesalien kokoa määriteltäessä otetaan huomioon hajautettujen konesalien yhteenlaskettu kapasiteetti silloin, kun niiden operointi ja hallinta on yhdellä toimijalla. Yksi käytännöllinen määrittelyperuste voisi olla sähköliittymäsopimuksen tekijä, mutta myös muut soveltuvat kriteerit ovat mahdollisia.

Joustavat sähkönkuluttajat ovat keskeinen voimavara Suomen sähköjärjestelmässä. Kiinteistöjen lämmitys on periaatteessa ihanteellinen joustava kuluttaja: energiankäyttö on suurta, teho ei ole jatkuvasti maksimissa ja rakennukset pystyvät varastoimaan lämpöä useista tunneista vuorokausiin. Ongelmana on, että nykyiset lämmitysjärjestelmät ohjautuvat pääosin ulkolämpötilan perusteella, eivätkä kykene hyödyntämään esimerkiksi sääennusteisiin perustuvaa etukäteislämmitystä ja kulutuksen vähentämistä kulutushuippujen aikana.

Northeast Flow Oy:n hajautettu konesaliratkaisu muuttaa rakennuksen lämmitysjärjestelmän älykkääksi ja etäohjattavaksi, mahdollistaen jouston sekä sekuntien, minuuttien että tuntien aikajännteillä. Tämä on juuri sellaista joustoa, jota sähköjärjestelmä tarvitsee.

Nykyinen veromäärittely kuitenkin heikentää tällaisten hajautettujen joustavien ratkaisujen asemaa, koska konesalin kokoa tarkastellaan toteutuneen keskitehon perusteella, jolloin joustotilanteissa todellinen käyttö jää alle asennetun maksimikapasiteetin. Ehdotammekin, että hajautetuissa konesaleissa verotuksen pohjana käytetään laskennallista kokonaiskapasiteettia, esimerkiksi kuukauden sisällä toteutunutta maksimitehoa ja vähintään kuuden kuukauden ajalta vuoden sisällä.

Kettunen Joel
Northeast Flow Oy